YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

17 päivänä syyskuuta 2009*

Asiassa C-520/07 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 21.11.2007,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään K. Gross ja B. Martenczuk, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

MTU Friedrichshafen GmbH, edustajinaan Rechtsanwalt Th. Lübbig ja Rechtsanwalt M. le Bell,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. Tizzano (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, E. Levits ja J.-J. Kasel,

julkisasiamies: V. Trstenjak,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.2.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii valituksessaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-196/02, MTU Friedrichshafen vastaan komissio, 12.9.2007 antaman tuomion (Kok., s. II-2889; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi komission 9.4.2002 Saksan valtiontuesta SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH:lle tekemän päätöksen 2002/898/EY (EYVL L 314, s. 75; jäljempänä riidanalainen päätös) 3 artiklan 2 kohdan siltä osin kuin tässä määräyksessä velvoitetaan MTU Friedrichshafen GmbH (jäljempänä MTU) palauttamaan yhteisvastuullisesti 2,71 miljoonaa euroa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 [EY 88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1; jäljempänä asetus) 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos komissiolla on miltä hyvänsä taholta saatuja tietoja oletetusta sääntöjenvastaisesta tuesta, se tutkii tiedot viipymättä.

2. Se pyytää tarvittaessa tietoja asianomaiselta jäsenvaltiolta. Tämän asetuksen 2 artiklan 2 kohtaa sekä 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin.

3. Jos asianomainen jäsenvaltio ei 5 artiklan 2 kohdan mukaisesta muistutuksesta huolimatta anna pyydettyjä tietoja komission asettamassa määräajassa tai jos se antaa puutteelliset tiedot, komissio vaatii päätöksellä, jäljempänä ’tietojen antamista koskeva välipäätös’, tietoja annettavaksi. Päätöksessä on eriteltävä vaadittavat tiedot ja asetettava määräaika, jonka kuluessa tiedot on annettava.”

3 Asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Mahdollista sääntöjenvastaista tukea koskevan tutkinnan tuloksista on tehtävä päätös 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan mukaisesti. Jos on kyse muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä, menettely päätetään 7 artiklan mukaisella päätöksellä. Jollei jäsenvaltio noudata tietojen antamista koskevaa välipäätöstä, päätös tehdään saatavilla olevien tietojen perusteella.”

4 Asetuksen 14 artiklan 1 kohta kuuluu seuraavasti:

”Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta, jäljempänä ’takaisin perimistä koskeva päätös’. Komissio ei saa vaatia tuen takaisin perimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista.”

Asian tausta

5 Saksan viranomaiset ovat 9.4.1998 päivätyllä kirjeellään ilmoittaneet komissiolle taloudellisesta tuesta, joka on myönnetty Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgabenin välityksellä alusten ja laivojen moottoreita valmistavalle yritykselle SKL Motoren- und Systemtechnik GmbH:lle (jäljempänä SKL-M) tämän rakenneuudistuksen yhteydessä.

6 SKL-M:n ja MTU:n, joka toimii voimakkaiden dieselmoottorien tuotannon alalla, välillä on vuodesta 1997 lähtien ollut sopimussuhde, jonka tarkoituksena on ollut se, että MTU ostaa SKL-M:n.

7 Näiden yritysten välillä tehtiin erityisesti 5.11.1997 kaksi sopimusta. Ensimmäisellä MTU:lle annettiin SKL-M:n yhtiöosuuksiin osto-optio. Toisella sopimuksella, jonka nimi oli ”Wechselseitiger Lizenz- und Kooperationsvertrag zwischen SKL-M und MTU” (jäljempänä ”WLKV”) ja jonka tarkoituksena oli yhteisyrityksen perustaminen, vahvistettiin yhtäältä yritysten olemassa olevan taitotiedon yhteistä hyödyntämistä ja toisaalta kahden uuden moottorityypin suunnittelua, valmistusta ja myyntiä koskevat yksityiskohdat.

8 Tämän jälkimmäisen sopimuksen 5 kohdan mukaisesti MTU sai 15.6.2000 luvan käyttää yksinoikeudella suhteessa kolmansiin kyseisessä sopimuksessa tarkoitettua SKL-M:n taitotietoa, mukaan lukien teollisoikeudet ja tällaisten oikeuksien rekisteröintiä koskevat hakemukset, jotka oli rekisteröity tai joita oli haettu tähän päivämäärään mennessä. Vastikkeena tästä SKL-M sai 6,71 miljoonaa Saksan markkaa (DEM) (3,43 miljoonaa euroa), joiden tarkoituksena oli korvata käytetyt kehittelykustannukset.

9 Komissio ilmoitti 8.8.2000 päivätyllä kirjeellä Saksan viranomaisille päätöksestään aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa määrätty muodollinen tutkintamenettely (EYVL 2001, C 27, s. 5) ja kehotti niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa. Tässä yhteydessä komissio myös tiedusteli Saksan viranomaisilta, oliko MTU hyötynyt SKL-M:lle myönnetyistä tuista tai saattoiko se hyötyä niistä tulevaisuudessa.

10 SKL-M:n konkurssimenettely aloitettiin 1.9.2000.

11 Saksan liittotasavalta toimitti vuosina 2000 ja 2001 komissiolle useilla eri kirjeillä muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevat huomautuksensa.

12 Komissio oli tyytymätön näihin vastauksiin ja kehotti 19.9.2001 Saksan viranomaisia toimittamaan sille asetuksen 10 artiklan mukaisesti tiedot, joita tarvittiin arvioitaessa SKL-M:lle myönnettyjen tukien soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Tässä kirjeessä komissio huomautti muun muassa, että sillä olevat tiedot eivät mahdollistaneet sen määrittämistä, oliko osa SKL-M:lle myönnetyistä tuista käytetty pikemminkin MTU:n kuin SKL-M:n hyväksi, eikä sen selvittämistä, oliko MTU käyttänyt WLKV:n mukaista oikeuttaan hankkia SKL-M:n kehittämän taitotiedon määrättyyn hintaan, joka ei vastannut todellista tai arvioitua markkina-arvoa. Lisäksi komissio totesi 9.11.2001, että näiden tietojen puuttuessa komissio tekisi lopullisen päätöksen käytettävissään olevien tietojen perusteella asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

13 Saksan viranomaiset vastasivat tähän välipäätökseen 23.1.2002, 26.2.2002 ja 11.3.2002 päivätyillä kirjeillä. Saksan viranomaiset myös toimittivat komissiolle 5.3.2002 tietyt MTU:n 1.10.2001 ja 21.11.2001 Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgabenille osoittamat huomautukset SKL-M:n taitotiedon käytön ja SKL-M:lle WLKV:n nojalla maksetun hinnan osalta.

14 Komissio teki 9.4.2002 riidanalaisen päätöksen, jossa se ensinnäkin totesi, että SKL-M:lle maksetut rakenneuudistustuet eivät vastanneet valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa (EYVL 1994, C 368, s. 12) asetettuja edellytyksiä, ja katsoi toiseksi, että Saksan liittotasavalta ei ollut toimittanut riittäviä tietoja, joilla voitaisiin sulkea pois se, että MTU olisi hyötynyt välillisesti WLKV:n kautta tuista, joita SKL-M oli saanut rakenneuudistusvaiheessa tappioidensa korvaamiseen.

15 Tältä osin komissio on todennut erityisesti, että taitotiedon luovutushinta, jonka MTU on maksanut SKL-M:lle ja joka on laskettu vuoden 1997 arvioitujen kehityskustannusten perusteella, on 5,30 miljoonaa DEM alempi kuin SKL-M:lle aiheutuneet todelliset kehityskustannukset.

16 Koska Saksan viranomaiset eivät ole toimittaneet puolueettomia tietoja tämän taitotiedon todellisesta tai arvioidusta markkina-arvosta, komissio on todennut, että SKL-M:lle myönnettyjä rakenneuudistustukia on voitu käyttää korvaamaan ainakin osittain taitotiedon kehityksessä syntyneitä tappioita, ja taitotietoa on voitu käyttää enemmän MTU:n kuin SKL-M:n hyväksi. Tämän jälkimmäisen yrityksen, joka on ollut valtion määräysvallassa, on pitänyt kantaa taloudellinen riski, joka ei ole ollut markkinatalouden ehdoin toimivan sijoittajan periaatteen mukainen. Riidanalaisen päätöksen 86 perustelukappaleen mukaan taitotiedon siirtäminen on voinut siis vastata enintään 5,30 miljoonan DEM:n suuruisten valtion varojen siirtoa MTU:lle.

17 Näin ollen komissio on katsonut, että valtiontuki, jonka Saksa on myöntänyt SKL-M:lle ja jonka määrä on 67,017 miljoonaa DEM (34,26 miljoonaa euroa), ei sovellu yhteismarkkinoille ja että kokonaismäärästä, jonka palauttamista Saksan viranomaisten on vaadittava, 5,30 miljoonaa DEM (2,71 miljoonaa euroa) on perittävä takaisin yhteisvastuullisesti SKL-M:ltä ja MTU:lta (riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 2 kohta).

18 MTU nosti 28.6.2002 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen riidanalaisen päätöksen tämän määräyksen kumoamiseksi.

Valituksenalainen tuomio

19 MTU on esittänyt kumoamiskanteensa tueksi kaksi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee perustelujen puutteellisuutta ja oikeudellisia virheitä, jotka liittyvät sellaisten edellytysten olemassaoloon, joiden perusteella voidaan katsoa, että MTU:n hyväksi olisi myönnetty valtiontuki, ja toinen koskee asetuksen 13 artiklan 1 kohdan virheellistä soveltamista ja tosiseikkojen oikeaa ja puolueetonta tutkintaa koskevan menettelyllisen takeen rikkomista.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ensin tutkinut toisen kanneperusteen ja todennut aluksi valituksenalaisen tuomion 39–45 kohdassa, että komissio on noudattanut asetuksen 10 artiklan 3 kohdassa ja 13 artiklan 1 kohdassa asetettuja menettelysääntöjä ja siten voinut tehdä riidanalaisen päätöksen saatavilla olleiden tietojen perusteella.

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin katsonut valituksenalaisen tuomion 46 kohdassa, että kyseisen 13 artiklan 1 kohdassa ei sallita sitä, että komissio velvoittaa tietyn yrityksen edes yhteisvastuullisesti palauttamaan määrätyn osan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todetusta tuesta, jos valtion varojen, joita mainitun yrityksen katsotaan saaneen, siirto perustuu oletukseen.

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin onkin todennut valituksenalaisen tuomion 48 kohdassa, että riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätty velvoittaminen yhteisvastuulliseen palauttamiseen perustuu oletuksiin, joita ei voida vahvistaa eikä kumota komission hallussa olevien tietojen perusteella. Erityisesti kyseisen tuomion 47 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut, että komissio on tyytynyt toteamaan riidanalaisen päätöksen 88 perustelukappaleessa, että ”käytettävissä olevien tietojen perusteella ei voida sulkea pois” sitä mahdollisuutta, että MTU hyötyi SKL-M:n varojen siirtämisestä hankkiessaan taitotietoa edullisina pidetyin ehdoin.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi katsonut valituksenalaisen tuomion 50 kohdassa, että tietyn yrityksen velvoittaminen tuen osan yhteisvastuulliseen palauttamiseen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan perusteella ei ole mitenkään tarpeellinen seuraus EY:n perustamissopimuksessa valtiontukien osalta vahvistetun menettelyn täytäntöönpanosta, koska ”jäsenvaltion, joka on myöntänyt takaisin perittäväksi määrätyn tuen, on joka tapauksessa vaadittava tuen palauttamista tosiasiallisilta tuensaajilta komission valvonnassa, eikä mainittuja tuensaajia ole välttämätöntä mainita nimenomaisesti takaisin perimistä koskevassa päätöksessä, eikä sitä suuremmalla syyllä ole välttämätöntä täsmentää niitä rahamääriä, jotka kultakin tuensaajalta on perittävä takaisin”.

24 Edellä esitetyn perusteella ja tutkimatta ensimmäistä kanneperustetta, joka on esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireille pannun kanteen tueksi, ensimmäisen asteen tuomioistuin on kumonnut riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 2 kohdan siltä osin kuin siinä on velvoitettu MTU palauttamaan yhteisvastuullisesti osa SKL-M:lle myönnetystä tuesta.

Asianosaisten vaatimukset

25 Komissio vaatii valituksessaan, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

– ratkaisee asian lopullisesti ja hylkää kumoamiskanteen perusteettomana

– velvoittaa MTU:n korvaamaan sekä valitusmenettelystä että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydystä menettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

26 MTU vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– jättää valituksen tutkimatta

– toissijaisesti hylkää sen perusteettomana ja

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

27 Komissio esittää valituksensa tueksi kaksi valitusperustetta, jotka koskevat oikeudellisia virheitä, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on komission mukaan tehnyt tulkitessaan asetuksen 13 artiklan 1 kohtaa ja 14 artiklan 1 kohtaa.

Ensimmäinen valitusperuste

– Asianosaisten lausumat

28 Komissio väittää ensimmäisessä valitusperusteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 46–51 kohdassa oikeudellisen virheen, kun se on olettanut, että päätös, joka on tehty ainoastaan saatavilla olevien tietojen perusteella asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, ei voi koskea tuen sellaisen tosiasiallisen saajan yksilöimistä, jolta tuki on perittävä takaisin.

29 Komission mukaan tällaiselle tulkinnalle ei löydy minkäänlaista perustetta asetuksesta ja erityisesti sen 13 artiklan 1 kohdan ja 14 artiklan 1 kohdan sanamuodosta.

30 Viimeksi mainitussa artiklassa tarkoitettu takaisin perimistä koskeva päätös kuuluu komission mukaan nimittäin olennaisesti kielteiseen päätökseen, joka voidaan tehdä saatavilla olevien tietojen perusteella sääntöjenvastaisten tukien tapauksessa.

31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämällä päinvastaisella tulkinnalla on komission mukaan lisäksi haitallisia seurauksia. Yhtäältä tällaisella tulkinnalla ei voida varmistaa valtiontukia koskevan yhteisön valvonnan tehokkuutta; tämän valvonnan pääasiallinen tavoite, joka on vahvistettu asetuksen 13 perustelukappaleessa, on nimenomaan sääntöjenvastaisen tuen aiheuttaman kilpailun vääristämisen poistaminen perimällä välittömästi takaisin aiheettomasti maksetut tuet. Toisaalta tällaisen tulkinnan seurauksena komissiolta evätään pääosa sillä olevista asiaa koskevista ”painostuskeinoista” ja vaarannetaan täten sääntöjenvastaisten tukien takaisin perimismenettely suosimalla yhteistyöhaluttomia jäsenvaltioita.

32 MTU:n mukaan kyseinen valitusperuste tulee jättää tutkimatta sillä perusteella, että komissio riitauttaa näkemyksen, jollaista ensimmäisen asteen tuomioistuin ei ole tosiasiassa lainkaan esittänyt.

33 MTU katsoo, että koska Saksan viranomaiset ovat joka tapauksessa toimittaneet säännönmukaisesti kaikki vaaditut tiedot, komissio on rikkonut menettelysääntöjä, joita on noudatettava tehtäessä asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaista päätöstä. Näin ollen ei ole tarpeen käsitellä toissijaista kysymystä siitä, voiko komissio periaatteessa perustaa tuensaajan yksilöintiä koskevan päätöksen saatavilla oleviin tietoihin.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

34 Aluksi on todettava, että tämä valitusperuste perustuu valituksenalaisen tuomion olennaisten kohtien virheelliseen tulkintaan.

35 Toisin kuin komissio väittää, näistä kohdista ei nimittäin käy ilmi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi yleisesti sulkenut pois sen, että asetuksen 13 artiklan

1 kohtaan perustuvassa päätöksessä voidaan yksilöidä kyseessä olevan tukitoimenpiteen tosiasiallinen edunsaaja tai tosiasialliset edunsaajat ja täten velvoittaa ne palautukseen.

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päinvastoin valituksenalaisen tuomion 45 kohdassa selvästi vahvistanut periaatteen, jonka mukaan on niin, että ”jos kyseessä oleva jäsenvaltio on jättänyt toimittamatta komissiolle tietoja, joita komissio on vaatinut sitä toimittamaan, komissio voi tehdä päätöksen, jolla todetaan tuki yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, saatavilla olevien tietojen perusteella ja velvoittaa tarvittaessa kyseessä olevan jäsenvaltion perimään tuen takaisin tuensaajilta asetuksen 14 artiklan mukaisesti”.

37 Kuten valituksenalaisen tuomion 46–51 kohdasta käy ilmi, itse asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ainoastaan nyt esillä olevan asian olosuhteiden perusteella ja erityisesti sen perusteella, että sen mukaan komission päätöksen kumoamiskanteen kohteena oleva osa perustui pelkkiin oletuksiin, katsonut kyseisessä 51 kohdassa, että nyt esillä olevassa tapauksessa ”komissio ei voinut pätevästi vedota asetuksen – – 13 artiklan 1 kohtaan velvoittaakseen MTU:n riidanalaisella päätöksellä palauttamaan yhteisvastuullisesti osan SKL-M:lle myönnetystä tuesta”.

38 Näin ollen ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste

– Asianosaisten lausumat

39 Komissio väittää toisessa valitusperusteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on virheellisesti olettanut, että riidanalaisen päätöksen kumoamiskanteen kohteena oleva osa perustui pelkkään

oletukseen, joka ei ole sellaisiin päätöksiin sovellettavien vaatimusten mukainen, jotka on tehty saatavilla olevien tietojen perusteella asetuksen 13 artiklan 1 kohdan tarkoittamalla tavalla.

40 Yhtäältä komissio väittää, että toisin kuin ensimmäinen oikeusaste on katsonut, ei ole mahdollista edellyttää täydellistä varmuutta saatavilla olevien tietojen perusteella tehdyn päätöksen osalta.

41 Asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa nimittäin oikeutetaan komissio nimenomaisesti tekemään tällainen päätös, kun se ei asianmukaisesti toimitetusta tietojen antamista koskevasta välipäätöksestä huolimatta ole saanut kansallisilta viranomaisilta asiaankuuluvia tietoja. Tällaisessa tilanteessa on näin ollen mahdollista, että saatavilla olevat tiedot ovat puutteellisia ja epätäydellisiä, mutta ne ovat samalla vähintään riittävä perusta komission esittämälle oletukselle. Tämä ilmenee komission mukaan sitä paitsi a contrario oikeuskäytännöstä, jonka mukaan komissio voi vedota sillä käytettävissä olevien tietojen puutteellisuuteen tai epätäydellisyyteen vain siinä tapauksessa, että se on osoittanut kyseiselle jäsenvaltiolle tietojen antamista koskevan välipäätöksen; komissio viittaa tältä osin 13.4.1994 annettuun tuomioon yhdistetyissä asioissa C-324/90 ja C-342/90, Saksa ja Pleuger Worthington vastaan komissio (Kok., s. I-1173, 29 kohta).

42 Toisaalta komissio moittii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että tämä on katsonut komission saatavilla olevat tiedot ”pelkäksi oletukseksi”, vaikka tiedot, joiden perusteella komissio saattoi olettaa, että osa tuesta oli siirretty MTU:lle, olivat uskottavia ja ne olivat peräisin muun muassa SKL-M:n pesänhoitajalta, kuten riidanalaisen päätöksen 79–86 perustelukappaleesta voidaan todeta.

43 MTU:n mukaan tätä toista valitusperustetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska siinä tyydytään osittain riitauttamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittama tosiseikkojen arviointi ja osittain esittämään yleisiä oikeudellisia huomautuksia, joilla ei ole mitään suoraa yhteyttä nyt esillä olevan asian kanssa.

44 Asiakysymyksen osalta MTU väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti todennut, että ensinnäkään pelkät oletukset eivät riitä takaisin perimistä koskevan päätöksen perusteeksi ja toiseksi nyt esillä olevassa asiassa komissio on itse asiassa tukeutunut näihin oletuksiin MTU:lle myönnetyn tuen olemassaolon ja sen määrän osalta.

45 MTU:n mukaan komissiolla ei näet ollut minkäänlaista luotettavaa tietoa, jonka perusteella se olisi voinut tehdä MTU:ta koskevan takaisin perimistä koskevan päätöksen. Komissio on MTU:n mukaan tosiasiassa tukeutunut oletukseen, joka on perustunut sen käytettävissä olevien sellaisten tietojen pinnalliseen ja osittaiseen tutkimiseen, joihin lukeutuivat myös MTU:n yksityiskohtaiset huomautukset, joista käy ilmi, että MTU ei ollut saanut minkäänlaista etua, koska kaikista MTU:n ja SKL-M:n välisistä sopimusehdoista oli sovittu markkinaehtojen mukaisesti.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

46 Tämän valitusperusteen tutkittavaksi ottamisesta on ensinnäkin todettava, että EY 225 artiklan 1 kohdasta ja yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta seuraa, että muutosta voidaan hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin ja että muutoksenhaun perusteena on käytettävä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta puuttuvaa toimivaltaa, asian käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunutta oikeudenkäyntivirhettä, joka on valittajan edun vastainen, tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunutta yhteisön oikeuden rikkomista (ks. vastaavasti asia C-284/98 P, parlamentti v. Bieber, tuomio 16.3.2000, Kok., s. I-1527, 30 kohta; asia C-420/04 P, Gouvras v. komissio, määräys 14.7.2005, Kok., s. I-7251, 48 kohta ja asia C-323/06 P, Kallianos v. komissio, määräys 20.3.2007, Kok., s. I-43, 10 kohta).

47 Toisin kuin MTU väittää, tällä valitusperusteella ei kuitenkaan ainoastaan kyseenalaisteta ensimmäisessä oikeusasteessa tapahtunutta tosiseikkojen arviointia, vaan siinä riitautetaan myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemä asetuksen 13 artiklan 1 kohdan tulkinta siltä osin kuin on kyse päätöksen tekemistä saatavilla olevien tietojen perusteella koskevista edellytyksistä tässä säännöksessä tarkoitetulla tavalla, ja tämän tulkinnan mukaan komission päätös, joka perustuu ensimmäisen

oikeusasteen tuomioistuimen tässä asiassa toteaman kaltaiselle oletukselle, ei ole kyseisten edellytysten mukainen. Tällainen riitautus koskee näin ollen oikeuskysymystä.

48 Tästä seuraa, että tämä valitusperuste on otettava tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulkintaa edellytyksistä sille, että voidaan tehdä päätös asetuksen 13 artiklan 1 kohdan perusteella.

49 Sitä vastoin on jätettävä tutkittavaksi ottamatta ne kyseistä valitusperustetta koskevat komission esittämät perusteet, joiden tarkoituksena on kyseenalaistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittama todisteiden arviointi sillä perusteella, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei olisi ottanut huomioon tiettyjä riidanalaisessa päätöksessä mainittuja tietoja.

50 Tämä arviointi ei nimittäin kuulu yhteisöjen tuomioistuimen valvontavallan piiriin lukuun ottamatta tilannetta, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetyt tosiseikat ja selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla (ks. vastaavasti mm. asia C-53/92 P, Hilti v. komissio, tuomio 2.3.1994, Kok., s. I-667, 42 kohta; yhdistetyt asiat C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, Aalborg Portland ym. v. komissio, tuomio 7.1.2004, Kok., s. I-123, 49 kohta ja asia C-206/04 P, Mülhens v. SMHV, tuomio 23.3.2006, Kok., s. I-2717, 28 kohta), mitä nyt esillä olevassa asiassa ei ole näytetty tapahtuneen ja mihin komissio ei ole edes vedonnut.

51 Toiseksi siitä, onko kyseinen valitusperuste perusteltu, on aluksi todettava, että toisin kuin komissio väittää, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole millään tavoin vaatinut, että komissiolla tulisi olla täysi varmuus, jotta se voi tehdä päätöksen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan perusteella.

52 Valituksenalaisen tuomion 46–48 kohdasta käy nimittäin ilmi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole vaatinut tällaista varmuuden tasoa, vaan se on ainoastaan todennut, että riidanalainen päätös perustui pelkkään oletukseen, jota ei ollut vahvistettu tai osoitettu vääräksi komission käytettävissä olevilla tiedoilla, ja

komissio vain totesi, ettei ole tietoja, joilla olisi voitu osoittaa, että MTU ei ollut hyötynyt valtion varojen siirrosta.

53 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näin toimiessaan ole tehnyt mitään oikeudellista virhettä.

54 On tosin totta, että asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa, jossa vahvistetaan vakiintunut oikeuskäytäntö (ks. erityisesti asia C-301/87, Ranska v. komissio, ns. Boussac Saint-Frères -asia, tuomio 14.2.1990, Kok., s. I-307, 22 kohta; asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990, Kok., s. I-959, 18 kohta ja em. yhdistetyt asiat Saksa ja Pleuger Worthington v. komissio, tuomion 26 kohta), valtuutetaan komissio, mikäli se huomaa, että tukia on myönnetty tai muutettu ilman, että niistä on ilmoitettu, tekemään päätös näiden tukien yhteismarkkinoille soveltuvuudesta tai soveltumattomuudesta niiden tietojen perusteella, jotka sillä on käytössään, mikäli jäsenvaltio, joka ei täytä yhteistyövelvoitettaan, ei ole toimittanut tietoja, jotka komissio on velvoittanut sen toimittamaan. Tällaisella päätöksellä voidaan lisäksi tarvittaessa asetuksen 14 artiklan edellytysten mukaisesti vaatia jo maksetun tuen takaisin perimistä.

55 Kuten julkisasiamieskin on todennut ratkaisuehdotuksensa 50 kohdassa, tätä komissiolle annettua mahdollisuutta ei voida kuitenkaan tulkita niin, että kyseisellä toimielimellä ei olisi velvollisuutta perustaa päätöksiään tietyssä määrin luotettaviin ja yhdenmukaisiin seikkoihin, jotka tukevat sen tekemiä johtopäätöksiä.

56 Näin ollen nyt käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa komission on ainakin varmistettava, että vaikka sen käytettävissä olevat tiedot olisivat epätäydellisiä ja epäyhtenäisiä, kuten komissio myöntääkin valituksessaan, ne muodostavat riittävän perustan sille, että komissio voi katsoa yrityksen saaneen valtiontukea merkitsevän edun.

57 Tällaiset huomiot pätevät sitä suuremmalla syyllä, kun komissio määrää, kuten nyt esillä olevassa asiassa, tuen takaisin perimisestä tuensaajalta, ja tällaisen takaisin maksamisen tavoitteena on erityisesti poistaa kilpailun vääristymä, joka on aiheutunut tietystä kilpailuedusta, ja saattaa tilanne tuen myöntämistä edeltävää aikaa vastaavaksi (ks. vastaavasti mm. yhdistetyt asiat C-328/99 ja C-399/00, Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, tuomio 8.5.2003, Kok., s. I-4035, 66 kohta ja asia C-277/00, Saksa v. komissio, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-3925, 74–76 kohta).

58 Tämän tuomion edellä mainituissa kohdissa mainituista periaatteista käy ilmi, että komissio ei voi olettaa, että yritys on saanut valtiontukea merkitsevän edun, ainoastaan sellaisen kielteisen oletuksen perusteella, joka perustuu siihen, että ei ole tietoja, joiden perusteella voitaisiin tehdä päinvastainen päätelmä, kun tällaisen edun olemassaoloa osoittavia seikkoja ei ole ollut.

59 Kuten tämän tuomion 52 kohdassa kuitenkin huomautetaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut nimenomaan sen seikan valossa, että riidanalainen päätös perustui tällaisen oletuksen, että tätä päätöstä ei ole voitu perustaa asetuksen 13 artiklan 1 kohtaan.

60 Edellä esitetyn perusteella toinen valitusperuste on näin ollen osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

61 Koska mitään niistä valitusperusteista, joihin komissio on vedonnut valituksensa tueksi, ei voida hyväksyä, valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

62 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, yhteisöjen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista.

63 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla valitusmenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

64 Koska MTU on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan tässä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset